

Mint cseppben a tenger...

Azt hiszem, Szilágyi Sándor inkább a szívére, semmint az eszére hallgatott, amikor a Magyar Hírlap 1992. szeptember 29-ei számában reagált Bayer Zsoltnak előző nap megjelent írására. S ez a szív — köztudomású, bár sajnálatos — nem a Fideszért dobog. Ha Szilágyi Sándor az eszére hallgatott volna, talán nem provokált volna ki egy olyan vitát, amelyről mi úgy látjuk, hogy éppen most nem lett volna időszerű.

Szilágyi Sándor egyébként téved. Bayer Zsoltot senki sem kérte, illetve hatalmazta fel arra, hogy a Fidesz nevében vagy helyett magyarázkodjon. Nem is ezt tette, nem is volt rá oka. A Fidesz már nagyon régóta, nagyon sokszor — így most a Csurka-ügyben is — egyértelműen kinyilvánította, hogy milyen értékeket vall magáénak, s mivel, illetve kikkel áll szemben. Mi már a parlamenti vitában félretettük „taktikai megfontolásainkat”, s nekünk nem volt szükségünk az utcára véleményünk egyértelművé tételére. Bayer Zsolt szuverén gondolkodóként felvetett néhány mindannyiunk számára égető kérdést. Ám ezek megfontolását, a Bayer Zsolt által leírtak őszinteségének elfogadását én nem várom el Szilágyi Sándortól, kinek szemében a Fidesz „harmadik utas” (én így mondanám: független, az urbánus értelmiség bizonyos köreinek hegemoniátörékvéseivel szemben minden körülmények között ellenálló) politikája régóta vörös posztó.

De szóljunk inkább a tényekről. A Demokratikus Charta szövődőinek a Népszabadságban 1992. szeptember 10-én megjelent nyilatkozatához fű-

zött szerkesztőségi kommentár szerint a tüntetést az „ellenzék pártjai” is támogatják. Ekkor ez ügyben a Fidesz még nem kereste meg senki. Noha e megjegyzést sérelmezhattuk volna, nem tettük ezt, márcsak azért sem, mert a Bayer Zsolt által megfogalmazott (és a meg sem fogalmazott, tán még súlyosabb) dilemmák ellenére is úgy láttuk, hogy szükség van a demokrácia mellett elkötelezett emberek önbizalomnövelő (erő)demonstrációjára egy olyan pillanatban, amikor egyes politikusok a társadalom legkülönbözőbb csoportjait akarják félelembe hipnotizálni. Nem akartuk, mert nem akarhattuk csökkenteni azt a morális felhajtóerőt, amely nélkülözhetetlen volt a tüntetés sikeréhez. Miután kapcsolatba kerültünk a chartás szervezőkkel, elmondtuk: minden tőlünk telhető támogatást megadunk, de alapos megfontolás után több okból nem tartanánk helyesnek, ha az ellenzéki pártok felsorakoznának a charta mögött (és a tömeg előtt), ha nyilvánvalóan pártokat reprezentáló szónokok jelennének meg a rendezvényen. Akkor ebben (látszólag?) egyetértettünk. Majd a 24-ei tüntetést megelőző héten, a Csurka-féle felvonulás után — úgymond — „új helyzet alakult ki”, amelyben valakik (ezek kiléte máig nem ismert) úgy látták: mégiscsak kellenek a pártszónokok. S hogy a minden oldalon meglévő kételkedőket könnyebb legyen meggyőzni, valakik elterjesztették azt a nyilvánvalóan hamis hírt, hogy a Fidesz Orbán Viktor celebrálásával a tüntetést megelőző napon nagygyűlést tart. (Ez a trükk jól bevált: néhány kisebbrendűségi komplexustól győzőtör vagy szereplési vágyát kordában tartani nem tudó, illetve soron következő sikertelen elnökválasztási kampányára készülő SZDSZ-es úr azon nyomban je-

lentkezett önkéntes szónoknak. Vajon kinek voltak valójában „taktikai megfontolásai”?)

A Fidesz ezzel olyan kutyaszorítóba került, amelyben vagy enged a morális zsarolásnak, feladva korábbi elvi alapú döntését, precedenst teremtve arra, hogy bizonyos értelmiségi-dolgozószobákban nem lehet hozni döntéseket a Fidesz erre felhatalmazott és megválasztott testületei helyett, vagy pedig tartja magát korábbi döntéséhez, kitéve magát a Szilágyi Sándoréhoz hasonló támadásoknak, annak, hogy állspontjának morális alapjait egyesek meg fogják kérdőjelezni, s ráadásul ezzel elszalaszt egy óriási lehetőséget a nyilvános megszólalásra. Gondolom, nem érdektelen: a Fidesz választmánya ellenszavazat nélkül erősítette meg korábbi álláspontját.

Ez az ügy mint cseppben a tenger foglalja magába a demokratikus ellenzéki pártok és a hozzájuk kötődő, velük szimpatizáló értelmiségi csoportok minden nyűgét, baját, nyavalyáját. Közelednek a választások, s elkerülhetetlenül közeledik az a pillanat, amikor a ma ellenzékben lévő politikusoknak le kell ülniük, s a korrekt együttműködés érdekében kíméletlen őszinteséggel kell az együttműködés gátjairól beszélni, megpróbálva rögzíteni a játékszabályokat.

Addig is: nem célszerű a Demokratikus Chartát sem bizonyos politikai erők legitimálása, sem az „ellenzék vezető erejének” kijelölése, sem az „ellenzéki egység”, sem pedig egyes filozófok erkölcsi pápaságának megvalósításához trójai falóként használni.

A többiről majd a megfelelő időben.

Kövér László
a Fidesz országgyűlési képviselője